

A recer del mar

(La recol·lecció de la malvasia. Joaquim de Miró i Argenter)

La Vinyet tenia 13 anys, una preciosa melena rossa i uns ulls clars que es fonien amb el cel i canviaven de color amb aquest. Aquella tarda estava trista, tot just havia acabat Santa Tecla i amb ella finia l'estiu i començava la rutina. Passejava per Sitges i al passar per davant del Museu Maricel va llegir "Portes obertes" i va decidir entrar. A la Vinyet li encantava pintar, tenia un gust exquisit pel disseny i un talent innat per captar la bellesa de les imatges, com si el seu cervell hagués estat expressament creat per allò.

Aquella tarda de finals de setembre el mar estava revoltat i el vent bufava de ponent. La remor d'aquell mar de fons va acompanyar a la Vinyet pels diversos espais del museu. Algunes obres li eren indiferents i en d'altres hi mostrava cert interès però al entrar en aquella sala i veure aquella pintura va quedar immòbil, en silenci i captivada per la imatge. Ni els missatges del mòbil, ni els passos de la resta de visitants la distreien i allà va romandre molta estona amb els ulls ben oberts i una emoció embriagadora dins seu que no entenia. El que representava aquell quadre era ben allunyat del seu temps, de la seva vida i de la seva realitat però s'hi va sentir atrapada, com si un fil invisible la connectés a aquella imatge per algun motiu inexplicable.

La Mercè tenia 23 anys, es recollia la llarga cabellera morena amb un monyo, tenia els ulls verds i un somriure se li dibuixava quasi sempre al rostre. Malgrat la seva joventut ja havia viscut una dolorosa migració del seu Pirineu natal fins a la costa. Tan sols tenia 13 anys quan la seva família va decidir que no podia alimentar tants fills i la van enviar a viure a Sitges amb una cosina llunyana que aviat va decidir que era moment de posar-se a treballar no tan sols en les feines del dia a dia a casa sinó que també cosint i ajudant a les terres de la família.

La Mercè vivia al Carrer Major i en la seva vida quotidiana pujava fins al Mercat a comprar i poca cosa més però sovint inventava excuses per passar pel Carrer Jesús. Allà hi tenia el taller de fusteria el Ramon, deu anys més gran que ella. Tot sovint mirava dissimulada a través de les portes de fusta i vidre del taller i es quedava embadalida mirant els braços forts i musculats que s'endevinaven sota les mànigues doblegades de la camisa mentre el Ramon serrava o polia la fusta. Li agradava tot d'ell i als seus radiants 15 anys el somiava cada nit i l'imaginava cada dia.

S'imaginava passejant a la vora del mar en un capvespre vermellós.

- Què bonic! – deia ella- mirant el mar.

Aquell mar que havia estat durant tants dies, mesos i anys el seu refugi contra els menyspreus i els abusos de la seva cosina, davant l'enorme soledat que sentia encara en plena infantesa, davant la desesperança per una vida que no havia escollit.

- Tu sí que ets bonica – li responia ell -.

I al girar-se trobava el redós dels seus llavis. I aleshores desapareixien els frens, els temors i les angoixes, aleshores ja només volia seguir tocant aquell cos i sentint aquelles mans dures i fortes arreu del seu, aleshores només existia la remor del mar, el batec dels seus cors i el llenguatge profund i impenetrable de dos cossos amants.

Despertava i somreia i aquell somriure se li dibuixava a la cara per la resta del dia perquè no existeix millor manera d'escapar de la desesperança i la por que amb els somnis i la imaginació. I aquell somni fou recurrent durant molts i molts anys perquè en aquell món les dones no decidien, ni tan sols amb qui volien construir el seu futur.

Amb 23 anys la Mercè tenia un marit que no estimava però acceptava, dos fills preciosos i una caseta amb un terreny a “El Fondac” on cultivaven raïm que venien per fer malvasia i on hi tenien un petit hort per abastir-se.

Aquella tarda d'octubre, collint el raïm sobre-madurat que serviria per fer la malvasia, la Mercè s'ajupia i deixava els gotims sobre el seu davantal rosat abans de dipositar-lo al cubell. Quan aixecava la vista quasi no s'hi fixava en el seu marit i la seva cunyada – collint també i carregant cubells uns metres enllà -. Ella veia el mar, aquell mar blau que sempre la reconfortava, que era l'aixopluc dels seus somnis i anhels més íntims.

Ara, vuit anys més tard, gairebé ja no hi passava per la fusteria del Carrer Jesús però quan ho feia i la seva mirada es creuava amb la del Ramon tots dos podien parlar-se sense dir res, tots dos sabien desxifrar el significat d'aquella mirada, tots dos es somreien i en aquell somriure mantenien a recer la seva esperança.

En aquest somieig s'hi trobava immersa la Mercè quan en Joaquim Miró, llibreta i llapis en mà, feia esbossos, Fondac enllà, assegut sobre un marge de pedra seca, d'aquell moment quotidià que esdevenia ara a les vinyes. En aquell Sitges, a les acaballes del 1800, poc podia imaginar la Mercè que aquell instant quedaria immortalitzat per sempre més.

Quasi cent cinquanta anys després, una preciosa jove de 13 anys s'atura davant del quadre i el seu cos i la seva ànima es revoltien. No pot imaginar, o potser sí, que ella és filla d'aquella història, que han passat anys i generacions però en cada una de les dones d'aquella saga ha quedat gravada l'empremta dels somnis i els anhels d'aquella primera dona forta i dura que fou l'origen de tantes altres històries, de tants altres somnis, anhels i esperances tots ells a recer del mateix mar, de la mateixa llum però ara amb ciment i cases de luxe en comptes de vinyes.

Josep Llopis Argent

Modalitat Santiago Rusiñol